

Parlament del Batlle d'Arbúcies, Pere Garriga, a Montblanc

Autor: Pere Garriga

Data de publicació: 18-09-2018

En Pere Garriga, batlle d'Arbúcies, ens ha fet arribar els mots que va pronunciar a l'acte d'inauguració de la 5a Universitat Nova Història al 1r d'agost d'enguany. Finalment, un alcalde —un polític— dóna obertament suport, en públic i en veu alta, a la tasca de l'INH, que considera fonamental de cara a un futur estat. Afirmar que ell i l'ajuntament que presideix són al nostre costat per al que convingui i que cal recolzar NH. Esdevé necessari ajudar a enderrocar l'engany. I això a força d'estudis com els de l'Institut. Recuperar la nostra història és cosa de tots.

Benvolgudes i benvolguts,

Primer de tot, vull agrair als organitzadors d'aquesta Universitat que m'hi hagin convidat i que pugui ser present a l'acte inaugural.

A hores d'ara jo encara em pregunto per què sóc ara mateix en aquesta taula. I suposo —només suposo— que és perquè crec fermament en la tasca que feu des de l'Institut i per les força estones de tertúlia que hem mantingut amb alguns de vosaltres, sobretot amb En Jordi Bilbeny.

I voldria posar sobre la taula la necessitat imperiosa que tota aquesta feinada creixi de manera exponencial en els propers anys. Si volem tenir un present a partir del qual se'ns construeixi tossudament un futur, estem obligats a posar el nostre passat al seu lloc: a posar-hi la nostra història.

Som aquí per moltes coses, però també per compartir idees de com fer-ho. I fer-ho. Ens han falsificat la història i és la nostra obligació restituir-la. Sobretot l'obligació dels qui en sabeu molt més que no pas qui ara us parla. I amb això no us vull pas posar més pressió de la que ja rebeu. Vull dir la que rebeu especialment de part dels qui treballen per mantenir les mentides, els quals tenen al seu costat tot el poder establert al llarg de segles de feudalisme i, ara, en

forma de monarquia borbònica.

Sempre s'ha sabut qui és el que escriu el relat del que es vol que sigui la història. I al servei de qui està. I qui després trasllada aquest relat a generacions futures: fins que ja ningú no es planteja cap altra veritat que aquella que se'ns explica a l'escola, als llibres, a les tertúlies i arreu. Tot està tan ben teixit, que, fins i tot, els mateixos historiadors, segur que majoritàriament amb bona fe, se'l creuen. No es qüestionen els fets: els donen per bons sense ni tan sols plantejar-se el perquè.

Però també nosaltres, aquells que tenim certa responsabilitat política, som els qui tenim l'obligació de fer-vos costat. I de posar les eines necessàries perquè tot allò que aneu descobrint arribi al públic en general.

D'història només n'hi ha una. La dels fets, la de les coses que han passat. Hem de fer sortir a la llum les mentides (que són moltes, massa, diria jo) i que la veritat aparegui per totes les cantonades de la nostra vida. Sense vergonya.

I sé que això és molt difícil. Tres segles d'anar amb el cap cot han fet que hagi desaparegut entre nosaltres, majoritàriament, l'orgull de ser catalans i ens han fet temorencs. Tenim por de rebre noves garrotades. Ara, s'ha donat la conjunció i podem recuperar l'honor de pertinença a un poble, a una societat, l'honor de tornar a tenir història. I és ara que cal donar aquesta empenta. I que la història de Catalunya vegi la llum des de tots els racons. La història dels catalans i les catalanes. La nostra història.

“Alcem el cap altra vegada, i que se senti la nostra veu, serenament i clara. I giravolta la sínia, fins que la llum s'enfilii als cims més alts, i davalli la quietud per tots els àmbits”.

I aquí crec, companyes i companys, que ens toca moure fitxa i ser coherents. És hora de canviar el nom del que ara fem. No li diguem Nova Història. Diguem-li HISTÒRIA, en majúscules. I posem en valor tot el que esteu fent.

Hem de crear l'espai físic perquè vosaltres, els estudiosos, tingueu un lloc de trobada i de debat, un lloc per compartir troballes i dubtes. Un lloc on s'hi aplegui la màxima documentació possible perquè més gent la pugui consultar. I fer xarxa empàticament i fer-la amb totes aquelles persones que tinguin ganes de donar un cop de mà i fer, entre tothom, que la veritat aflori i ens amari amb la seva saba. Un espai a Montblanc. O a Arbúcies. O a Barcelona. Tant és. Però que hi sigui realment.

I que no ens faci por equivocar-nos. Error és de savis. Però que aquesta por no ens faci covards davant de la Història, que –no ens n'oblidem– ens jutjarà. Ens passarà comptes del que hem fet i del que podíem haver fet. Els ulls de les generacions properes ja ens mirem embadalits. Posem fil a l'agulla i som-hi!

Som-hi! Cadascú de nosaltres des del seu lloc. Però junts. Perquè serà junts que anirem més lluny. Junts, com juntes estan les cordes de la guitarra per fer el millor so.

Us posaré un exemple que m'ha passat. Jo sóc fill de classe baixa, d'una casa on no hi havia televisió i ens movíem amb la llum de les espelmes. Una casa on la vida passava a l'entorn de la llar de foc. Allà escoltava cada vespre la meua àvia Carolina explicar històries. Una parlava d'una dita popular que hi ha a Arbúcies i que fa: “Arbúcies, gent d'astúcies, mata valons”. I em parlava d'una baralla que hi havia hagut a la nostra vall al 1714. Una història que sap molta gent del poble, però a la qual mai no se li havia donat cap importància. Doncs, bé: el fet de poder ser batlle em va permetre posar al servei de la ciència històrica la curiositat de saber més d'aquests fets. La sort és que tenim el Museu Etnològic del Montseny i uns grans professionals. A més a més, vam poder comptar amb l'amistat de gent de Sàpiens i la d'altres historiadors, que ens va ajudar molt a saber-ne més.

Tots plegats es van posar a treballar i a estirar el fil. Vam trobar que no va ser només una baralla, sinó una batalla en tota regla entre, d'una banda, els miquelets i els somatents d'Arbúcies, Viladrau i Sant Hilari i, de l'altra, dos regiments de les tropes borbòniques. Eren aquests més de 900 soldats professionals que anaven del Castell d'Hostalric a reforçar la guarnició de Vic. I és que a Vic la revolta de la gent els havia fet tancar a la ciutat.

Centenars de morts i de presoners de l'exèrcit borbònic va ser el resultat de la batalla, que va durar tot un dia. La gent de casa nostra va tenir com a aliats el coneixement del terreny i l'efecte sorpresa. És cert. Com cert és que uns mesos després els borbònics van tornar amb un exèrcit de cinc mil homes i ho van arrasar tot.

Arbúcies és l'única vila catalana que va ser cremada tres vegades. Amb l'ordre del duc de Populi de no deixar pedra sobre pedra i que es perdés el nom del lloc.

I em direu que per què us ho explico, això. Molt senzill. No havíem trobat res d'aquests fets als arxius de la Corona dels Borbons. En canvi, sí que estava tot perfectament documentat als arxius de París i de Viena.

Pels Borbons, una derrota no ha d'existir entre les generacions futures. No ha de ser coneguda. Per tant n'anul·len la història fins a fer-la desaparèixer. Però la curiositat ens ha fet voler saber la veritat d'aquest episodi de la nostra història. I la tossuderia. D'aquesta manera, l'hem pogut posar en un llibre per al coneixement de tothom.

Per això us ho explico.

Res més. Gràcies per la vostra atenció i espero haver estat una mica útil per al que us disposeu a fer aquests dies. Seguiu sense defallir. Som amb vosaltres.

Moltes gràcies.

Pere Garriga
Batlle d'Arbúcies

Montblanc, 1 d'agost del 2018